

Figur 2. Styr på relationerne (inspireret af Westmark (2002))

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem kammerater og forældre (pil A)

- Hvad kendetegner relationen mellem barnets kammerater og forældrene?
- Er forældrene opsøgende og inviterende for at komme i god kontakt med kammeraterne?
- Hvordan foregår det? Hvad gør forældrene? Og i hvilke situationer?
- Hvordan reagerer barnet på, at forældrene viser interesse for kammeraterne?
- Hvad ser du lykkes i disse relationer mellem forældrene og barnets kammerater? I hvilke sammenhænge sker det? Udenfor under leg? Ved morgenmaden i institutionen? Eller ...?
- Hvad udfordrer i relationen mellem forældre og kammerater?
- Hvad kan eventuelt gøre udfordringen mindre og gøre det lettere for forældre og kammerater? Kan du gøre en forskel? Hvordan?
- Hvis det virker meningsfuldt for dig at arbejde med denne relation, hvilket fokus vil du så vælge?

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem barn og kammerater (pil 1)

- Hvad kendetegner relationen mellem barnet og kammerater?
- Hvad ser du lykkes og udvikle sig godt i disse relationer?
- Hvornår sker det gode? Under hvilke omstændigheder? Ved frokosten? Ved fri leg? Ude på legepladsen? Eller ...?
- Er der eventuelt andre børn eller voksne, der hjælper til, at de gode situationer opstår? Hvem? Hvad gør de andre, som beforder de gode relationer mellem barn og kammerater?
- Hvad udfordrer i relationen mellem barnet og kammeraterne?
- Hvad er det, der gør det vanskeligt? Er det omstændighederne? Er det de fysiske rammer? Er det i forbindelse med de faste rutiner i hverdagen? For eksempel ved frokost? Når alle børn er i garderoben?

- Hvordan kan man arbejde med udfordringen?
- Hvad er det næste, du får lyst til at arbejde med for at styrke relationen mellem barnet og kammeraterne?

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem forældre og pædagog/pædagogmedhjælper/dagplejer (pil B)

- Hvad kendetegner relationen mellem forældre og dig som professionel?
- Hvad ser du lykkes og udvikle sig godt i disse relationer?
- Hvornår og i hvilke sammenhænge opstår de gode relationer mellem dig og forældrene? Er det i særlige situationer? Er der noget særligt, du gør? Hvad? Hvad er du særligt opmærksom på?
- Hvad ser du lykkes i din relation med forældrene? I hvilke sammenhænge sker det? I afleverings- eller afhentningssituationer? Ved samtaler i garderoben? Andre situationer? Hvilke?
- Hvad udfordrer i relationen mellem dig og forældrene?
- Hvad kan eventuelt gøre udfordringen mindre? Hvad kan gøre det lettere for dig og forældrene at være i god relation med hinanden?
- Hvad er det næste, der skal arbejdes med i forholdet mellem dig og forældrene? Hvordan vil du gribe det an?

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem barn og forældre (pil 2)

- Hvad kendetegner relationen mellem barnet og forældrene? Hvordan ser du relationen mellem barn og forældre udfolde sig i praksis?
- Hvad ser du lykkes og udvikle sig godt i relationen mellem barn og forældre?
- Hvornår sker det gode? Under hvilke omstændigheder? Når barnet hentes fra dagpleje/institution? Når barnet og forældre kommer om morgenen?
- Hvad hjælper eventuelt til, at de gode situationer mellem barn og forældre opstår? Hvem? Hvordan? Kan du måske gøre en forskel?
- Hvad udfordrer i relationen mellem barnet og forældrene?
- Hvornår og i hvilke sammenhænge er det vanskeligt og udfordrende for barn og forældre at være i god relation med hinanden?
- Hvad kan eventuelt gøre udfordringen mindre? Hvad kan gøre det lettere for barn og forældre at være i god relation med hinanden?
- Hvad er det næste, du får lyst til at arbejde med for at styrke relationen mellem barnet og forældrene?
- Hvordan vil du gribe det an?

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem kammerater og pædagog/pædagogmedhjælper/dagplejer (pil C)

- Hvad kendetegner relationen mellem barnets kammerater og dig som professionel?
- Er du opsøgende og inviterende for at komme i god kontakt med kammeraterne?
- Hvordan gør du det? Hvornår og i hvilke sammenhænge får du skabt god relation til barnets kammerater?
- Hvordan reagerer kammeraterne på, at du også viser interesse for dem?
- Hvad ser du lykkes i denne relation mellem dig og barnets kammerater? I hvilke sammenhænge sker det? Udenfor på legepladsen? Ved morgenmaden i institutionen? Når der er brug for ekstra hjælp i garderoben? Eller ...?
- Hvad udfordrer i relationen mellem dig og kammeraterne?
- Hvad kan eventuelt gøre udfordringen mindre og gøre det lettere for jer at være i god relation med hinanden?
- Hvis det virker meningsfuldt for dig at arbejde med denne relation, hvilket fokus vil du da vælge? Hvordan vil du gribe det an?

Spørgsmål til at udfolde relationen mellem barn og pædagog/pædagogmedhjælper/dagplejer (pil 3)

- Hvad kendetegner relationen mellem dig og barnet? Hvordan ser du jeres relation udfolde sig i praksis?
- Hvad ser du lykkes og udvikle sig godt i relationen mellem dig og barnet?

- Hvornår sker det gode? Under hvilke omstændigheder? Når I spiser mad? Når I leger? Ved samling? I legestuen? Når barnet afleveres eller hentes? Eller ...?
- Hvem hjælper eventuelt til, at de gode situationer mellem dig og barnet opstår? Hvordan? Hvad sker der?
- Hvad udfordrer i relationen mellem dig og barnet?
- Hvornår og i hvilke sammenhænge er det vanskeligt og udfordrende for dig og barnet at være i god relation med hinanden?
- Hvis din relation med barnet er svær, hvad gør du så for at forbedre den?
- Hvad gør du for at hjælpe barnet i de situationer, der er svære for det?
- Hvad er det næste, du får lyst til at arbejde med for at styrke relationen mellem dig og barnet?
- Hvordan vil du gøre?

Der er vigtigt at samle op på konklusionerne – gerne skriftligt. Alt efter i hvilken sammenhæng kortlægningen af relationerne er sket, kan opsamlingen for eksempel være noter i en kinabog eller en handleplan for indsatsen. Afgørende er, at dagplejeren, pædagogen eller medarbejdergruppen aftaler og husker de vigtigste pointer, det vil sige de stærkeste relationer, hvilke initiativer der skal tages, og hvem, der gør hvad hvornår.

Når konklusionerne er skriftlige, er de selvfølgelig nemmere at huske. En sidegevinst ved at skriftliggøre sine overvejelser er også, at man så tvinges til at tænke endnu en gang, når der skal skrives. Ligeledes er det nemmere at evaluere indsatsen.